

Poznań, 26 marca 2018 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

SO-IV.431.16.2017.15

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść projektu wystąpienia pokontrolnego z 28 lutego 2018 r.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Środzie Wielkopolskiej, ul. Daszyńskiego 5, 63-000 Środa Wielkopolska, zwanym dalej „jednostką kontrolowaną”. W okresie objętym kontrolą kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Wojciech Ziętkowski – Burmistrz Miasta Środa Wielkopolska, piastujący stanowisko Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Funkcję Zastępców Kierownika USC pełnili Pani Beata Balcerska, Pani Elżbieta Juszkián, Pan Marcin Nowak i Pan Janusz Kaczmarek. Siedziba Urzędu Stanu Cywilnego w Środzie Wielkopolskiej mieści się pod adresem: plac Zamkowy 1, 63-000 Środa Wielkopolska.

Zespół kontrolny

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:
Hanna Grunwald – inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego;
Agnieszka Braciszewska – inspektor wojewódzki;
Beata Blicharska – starszy inspektor;
na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 24 listopada 2017 r. Nr KN-II.0030.491.2017.1.

Termin rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach od 4 grudnia do 8 grudnia 2017 r.

Zakres kontroli

Kontrolą objęto realizację przez Urząd Miejski w Środzie Wielkopolskiej zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarach:
- ewidencja ludności;
- dowody osobiste;
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiana imienia i nazwiska;
w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Ocena skontrolowanej działalności

Wojewoda pozytywnie z nieprawidłowościami, ocenia realizację przez Urząd Miejski w Środzie Wielkopolskiej zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze

ewidencji ludności oraz dowodów osobistych, rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska.

Na ocenę wpływ miały stwierdzone nieprawidłowości oraz uchybienia w obszarze ewidencji ludności polegające na udostępnianiu danych i wydawaniu zaświadczeń z rejestrów mieszkańców przez Urząd Miasta, a nie przez organ gminy.

W obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego polegające na: niestarannym przenoszeniu treści aktów stanu cywilnego podczas dokonywania migracji z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego; brak podpisów wnioskodawców potwierdzających osobisty odbiór odpisów aktów stanu cywilnego; wszczęcie postępowań z datą wcześniejszą, niż doręczenie żądania do organu; nieprawidłowe określanie daty ostateczności decyzji o zmianie imienia i nazwiska, bez uwzględnienia prawa do odwołania się przez stronę.

W obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalenia kontroli

Stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego¹, zwana dalej pr.a.s.c., Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Środzie Wielkopolskiej był Burmistrz Miasta Środa Wielkopolska. Kontrolowanymi zagadnieniami z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz administracyjnej zmiany imienia i nazwiska z mocy art. 6 ust. 4 ustawy pr.a.s.c., zajmowali się pracownicy na stanowiskach Zastępców Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Pracownicy zajmujący się kontrolowanymi zagadnieniami posiadali upoważnienia do przetwarzania danych w rejestrach centralnych PESEL, Rejestrze Dowodów Osobistych oraz karty kryptograficzne.

Dowód: zał. Nr 1, arkusze kontroli od Nr EL 46 do Nr EL 49.

I. Ewidencja ludności

1. Wykonywanie czynności materialno-technicznych w postaci przyjęcia i zarejestrowania zgłoszeń meldunkowych oraz aktualizacja rejestru PESEL o dane dotyczące zgłoszeń meldunkowych

W badanym okresie w mieście Środa Wielkopolska dokonano 1545 zgłoszeń meldunkowych. Kontrolą objęto 15 formularzy meldunkowych² (tj. 1%), w tym: 10 zgłoszeń pobytu stałego³, 2 zgłoszenia pobytu czasowego⁴, 3 zgłoszenia wymeldowania z pobytu czasowego⁵. Wszystkie badane zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane na właściwych formularzach, zgodnie z załącznikami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2011 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁶, zwane dalej rozporządzeniem

1 Dz. U. z 2014 r. poz. 1741 oraz Dz. U. z 2016 r. poz. 2064;

2 SO.5343.3.79.2016, SO.5343.4.86.2016, SO.5343.4.130.2016, SO.5343.3.225.2016, SO.5343.3.292.2016, SO.5343.3.327.2016, SO.5343.4.157.2016, SO.5343.4.197.2016, SO.5343.4.201.2016, SO.5343.3.373.2016, SO.5343.3.584.2016, SO.5343.3.608.2016, SO.5343.3.689.2016, SO.5343.3.764.2016, SO.5343.3.841.2016;

3 SO.5343.3.79.2016, SO.5343.3.225.2016, SO.5343.3.292.2016, SO.5343.3.327.2016, SO.5343.3.373.2016, SO.5343.3.584.2016, SO.5343.3.608.2016, SO.5343.3.689.2016, SO.5343.3.764.2016, SO.5343.3.841.2016;

4 SO.5343.4.130.2016, SO.5343.4.197.2016;

5 SO.5343.4.86.2016, SO.5343.4.157.2016, SO.5343.4.201.2016;

6 Dz. U. z 2015 r. poz. 1852;

przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego, i zawierały dane przewidziane w art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1 i 2, art. 36 i art. 37 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, zwana dalej ustawą o ewidencji ludności⁷. Zgłoszenia zostały poprawnie wypełnione. Wszystkie formularze stosowane przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego – zameldowania na pobyt czasowy oraz stały zawierały potwierdzenie pobytu w formie własnoręcznego podpisu właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu zgodnie § 4 pkt 4 rozporządzenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Pracownik przyjmujący zgłoszenie meldunkowe każdorazowo potwierdzał jego przyjęcie, sporządzając na formularzu adnotację opatrzoną nazwą miejscowości, datą przyjęcia oraz podpisem.

We wszystkich badanych sprawach, dokonano rejestracji danych meldunkowych w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 1 do Nr EL 15, zał. Nr 10.

2. Wydawanie decyzji w sprawach meldunkowych

Stosownie do postanowień art. 31 i art. 35 ustawy o ewidencji ludności organ gminy wydaje decyzje o zameldowaniu lub wymeldowaniu. W badanym okresie wydano 8 decyzji meldunkowych. Kontroli poddano 4 postępowania administracyjne⁸ (50%). Badanie wykazało, że w podjętych przez organ postępowaniach prawidłowo zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹, zwana dalej k.p.a. Informowano strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, oględzin art. 79 k.p.a. i art. 85 k.p.a. Z każdej czynności postępowania sporządzano protokół zgodny z wymogami przepisu art. 67 k.p.a. Po zebraniu materiału dowodowego dokonano prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego w myśl art. 80 k.p.a. Zawiadomiono strony postępowania o zakończeniu postępowania administracyjnego zgodnie z art. 10 k.p.a. Korespondencję doręczano zgodnie z przepisami art. 39 k.p.a. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. W przypadku 2 postępowań¹⁰ za wydanie decyzji została pobrana opłata skarbową zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej¹¹, zwana dalej ustawą o opłacie skarbowej. W przypadku 1 postępowania¹² wydano decyzję o umorzeniu i poinformowano wnioskodawcę o możliwości zwrotu opłaty skarbowej na jego wniosek zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o opłacie skarbowej. W sprawie¹³ na podstawie art. 61a § 1 wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Akta prowadzonych spraw zawierały metrykę zgodnie z art. 66a k.p.a. i przepisami rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹⁴.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 16 do Nr EL 19.

3. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców

Stosownie do postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry. W kontrolowanym okresie

7 Dz. U. z 2015 r. poz. 388 ze zm.;

8 SO.5343.1.1.2016, SO.5343.1.3.2016, SO.5343.1.5.2016, SO.5343.1.7.2016;

9 Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.;

10 SO.5343.1.5.2016, SO.5343.1.7.2016;

11 Dz. U. z 2015 r. poz. 783 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 65 ze zm.;

12 SO.5343.1.1.2016;

13 SO.5343.1.3.2016;

14 Dz. U. z 2012 r. poz. 250;

1381 razy udostępniano dane z rejestru mieszkańców. Badanie 14 spraw¹⁵ (tj. 1 % wszystkich przypadków) dotyczących udostępniania danych z ww. rejestru wykazało, że wszystkie wnioski złożone były na formularzach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego¹⁶. We wszystkich sprawach, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych udzielano zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy. Sprawy załatwiane były w terminie zgodnie z art. 35 k.p.a. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy byli zwolnieni z obowiązku opłaty na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 20 do Nr EL 33.

Stosownie do postanowień art. 45 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców wydaje się na wniosek zainteresowanej osoby. W kontrolowanym okresie wydano 476 zaświadczeń. We wszystkich 12 zbadanych sprawach¹⁷ (tj. 2,5% wszystkich przypadków), wnioski o wydanie zaświadczeń były kompletne i złożone zostały w formie pisemnej. W 7 sprawach¹⁸, w których wymagane było wniesienie opłaty skarbowej, na wnioskach znajdowała się adnotacja o uiszczeniu opłaty skarbowej. W pozostałych, 5 sprawach¹⁹, nie była wymagana opłata skarbową i prawidłowo zastosowano zwolnienia.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 34 do Nr EL 45.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze ewidencji ludności stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- we wszystkich sprawach²⁰ dotyczących udostępniania danych z rejestru mieszkańców odpowiedzi nie były podpisywane przez organ gminy, co stanowi naruszenie art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności stanowiący, że dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry. Przedmiotowe odpowiedzi były opatrzone pieczęcią Urzędu Miejskiego w Środzie Wlkp. Wydział Spraw Obywatelskich i imiennymi pieczętami pracownika.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że omyłkowo przystawiono pieczęć Urzędu Miejskiego zamiast pieczęć organu tj. Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska. Imienne pieczęćki dla pracowników nie zostały jeszcze wydane, pomimo pisemnego upoważnienia dla nich do wydawania zaświadczeń oraz udostępniania danych osobowych.

Dowód: zał. Nr 11 do zał. Nr 26.

15 SO.5345.22.2016, SO.5345.50.2016, SO.5345.194.2016, SO.5345.287.2016, SO.5345.435.2016, SO.5345.587.2016, SO.5345.771.2016, SO.5345.898.2016, SO.5345.1037.2016, SO.5345.1153.2016, SO.5345.1316.2016, SO.5345.1498.2016, SO.5345.1729.2016, SO.5345.1730.2016;

16 Dz. U. z 2011 r. Nr 243, poz. 1450 oraz Dz. U. z 2016 r. poz. 836;

17 SO.5345.2.2016, SO.5345.218.2016, SO.5345.273.2016, SO.5345.414.2016, SO.5345.577.2016, SO.5345.770.2016, SO.5345.836.2016, SO.5345.1052.2016, SO.5345.1205.2016, SO.5345.1287.2016, SO.5345.1497.2016, SO.5345.1741.2016;

18 SO.5345.2.2016, SO.5345.218.2016, SO.5345.577.2016, SO.5345.1205.2016, SO.5345.1287.2016, SO.5345.1497.2016, SO.5345.1741.2016;

19 SO.5345.218.2016, SO.5345.273.2016, SO.5345.414.2016, SO.5345.770.2016, SO.5345.836.2016, SO.5345.1052.2016,

20 SO.5345.22.2016, SO.5345.50.2016, SO.5345.194.2016, SO.5345.287.2016, SO.5345.435.2016, SO.5345.587.2016, SO.5345.771.2016, SO.5345.898.2016, SO.5345.1037.2016, SO.5345.1153.2016, SO.5345.1316.2016, SO.5345.1498.2016, SO.5345.1729.2016, SO.5345.1730.2016;

- w sprawach²¹ dotyczących wydawania zaświadczeń stwierdzono, że w aktach spraw nie znajdują się kopie wydanych zaświadczeń, co stanowi naruszenie § 60 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych²², zwana dalej instrukcją kancelaryjna. Zgodnie z przywołanym przepisem, prowadzący sprawę włącza do akt sprawy podpisany egzemplarz pisma wychodzącego przeznaczony do włączenia do akt sprawy.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców wydawane były w jednym egzemplarzu. Odbiór zaświadczenia wnioskodawca potwierdzał własnoręcznym podpisem składanym na wniosku, w związku z czym kopia ww. zaświadczenia nie była dołączona do wniosku.

Dowód: zał. Nr 27.

II. Dowody osobiste

1. Przyjmowanie dokumentów stanowiących podstawę do wydawania dowodu osobistego

W badanym okresie w jednostce kontrolowanej przyjęto 4083 wnioski o wydanie dowodu osobistego. Na podstawie 20 zbadanych spraw²³ (tj. 0,5 %) stwierdzono, że wszystkie wnioski złożono na formularzu zgodnym ze wzorem zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu²⁴, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie dowodów osobistych. Pracownik odnotował na wniosku, w formie adnotacji, sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu na podstawie § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich zbadanych przypadkach odbiór dowodu osobistego został potwierdzony przez właściwą osobę na formularzu zgodnym z obowiązującym wzorem, stosownie do postanowień art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych²⁵, zwana dalej ustawą o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i zał. nr 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi w formie papierowej przechowywana była w kopertach dowodowych, oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, tj. zgodnie z przepisami art. 62 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do NR DO 20.

Nieodebrane przez wnioskodawców dowody osobiste²⁶ przechowywane były zgodnie z przepisami art. 62 ust. 4 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 21 do NR DO 25.

21 SO.5345.2.2016, SO.5345.218.2016, SO.5345.273.2016, SO.5345.414.2016, SO.5345.577.2016, SO.5345.770.2016, SO.5345.836.2016, SO.5345.1052.2016, SO.5345.1205.2016, SO.5345.1287.2016, SO.5345.1497.2016, SO.5345.1741.2016;

22 Dz. U. 2011 r. nr 14 poz. 67 ze zm.;

23 36..23, 80..87, 35 12, 91..47, 50..62, 09..82, 71..98, 63..40, 56..76, 57..30, 70..53, 97..49, 58..18, 20..85, 27..50, 38..48, 71..54, 50..36, 43..40, 60..94;

24 Dz. U. z 2015 r. poz. 212;

25 Dz. U. z 2010 r. Nr 167 poz. 1131 ze zm., Dz. U. z 2016 r. poz. 391 ze zm.

26 26..57, 06..53, 58..31, 07..77, 85..33;

2. Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego

W badanym okresie w kontrolowanej jednostce 288 razy zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Spośród 9 badanych spraw²⁷ (tj. 3 %) we wszystkich przypadkach posiadacze dowodu osobistego zgłaszali utratę dowodu osobistego na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich badanych sprawach organ ustalał zgodność danych posiadacza na podstawie danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych, co potwierdzały adnotacje na formularzu. Formularze zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przechowywane były w kopertach dowodowych, a zaświadczenie o utracie dowodu osobistego wydawano zainteresowanemu zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 24 Do Nr DO 32.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz administracyjnej zmiany imienia i nazwiska

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W 2016 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Środzie Wielkopolskiej, sporządzono łącznie 1343 akty. Kontrola objęła 7 spraw²⁸ dotyczących sporządzania aktów stanu cywilnego (tj. 0,5%), w tym: 2 sprawy²⁹ dotyczyły sporządzenia aktów urodzenia: 1 aktu w trybie zwykłym, 1 aktu w trybie szczególnym; 3 sprawy³⁰ dotyczyły sporządzenia aktów małżeństwa: 2 aktów w trybie zwykłym, 1 aktu w trybie szczególnym; 2 sprawy³¹ dotyczyły sporządzenia aktów zgonu w trybie zwykłym.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.ASC/2017 do nr USC.7.ASC/2017.

W 1 sprawie³² dotyczącej sporządzenia aktu urodzenia w trybie zwykłym: urodzenie zarejestrował Kierownik USC w Środzie Wielkopolskiej jako kierownik usc właściwy ze względu na miejsce urodzenia, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy pr.a.s.c. Zgłoszenia urodzenia dziecka dokonano w USC w Środzie Wielkopolskiej, jako właściwym usc ze względu na miejsce urodzenia dziecka, stosownie do art. 14 ww. ustawy. Akt urodzenia sporządzono prawidłowo, w myśl art. 51 ust. 1 pr.a.s.c., w dniu zgłoszenia urodzenia dziecka, na podstawie art. 53 ust. 1 przedmiotowej ustawy, czyli karty urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia. Urodzenie dziecka zgłoszono w terminie 21 dni od dnia sporządzenia karty urodzenia, stosownie do art. 55 ust. 1 ustawy pr.a.s.c. Zgłoszenia urodzenia dokonała uprawniona osoba, wskazana w art. 57 pr.a.s.c. Protokół zgłoszenia urodzenia, spełniał wymogi określone przez ustawodawcę w art. 58 ww. ustawy. Wydano jeden egzemplarz

27 SO.5344.2.1.2016, SO.5344.2.11.2016, SO.5344.2.27.2016, SO.5344.2.49.2016, SO.5344.2.102.2016, SO.5344.2.225.2016, SO.5344.2.270.2016, SO.5344.2.277.2016, SO.5344.2.279.2016;

28 USC.5351.120.1.2016, USC.5353.117.2016, USC.5351.16.2.2016, USC.5351.116.2.2016, USC.5353.14.2016, USC.5351.50.3.2016, USC.5351.250.3.2016;

29 USC.5351.120.1.2016, USC.5353.117.1.2016;

30 USC.5351.16.2.2016, USC.5351.116.2.2016, USC.5353.14.2.2016;

31 USC.5351.50.3.2016, USC.5351.250.3.2016;

32 USC.5351.120.1.2016;

odpisu skróconego aktu urodzenia z urzędu, zgodnie z zapisem art. 47 ust. 1 ustawy pr.a.s.c. Nie pobrano opłaty skarbowej, ze względu na zwolnienie z niej zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusz kontroli nr USC.1.ASC/2017.

W 2 sprawach³³ dotyczących sporządzenia aktów małżeństwa w trybie zwykłym³⁴ małżeństwa zawarte przez obywateli RP zarejestrował Kierownik USC w Środzie Wielkopolskiej, jako kierownik usc właściwy ze względu na zawarcie małżeństw, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy pr.a.s.c. Sporządzono akty małżeństwa w trybie określonym w art. 1 § 1 oraz 1 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej k.r.o.³⁵. W 1³⁶ sprawie, wydano zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zgodnie z art. 4¹ k.r.o., a zaświadczenia stwierdzające złożenie oświadczeń przed duchownym oraz zaświadczenie o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, duchowny przekazał do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej przed upływem 5 dni, zgodnie z art. 8 § 3 k.r.o. Zapewnienia spełniają wymogi określone przez ustawodawcę w art. 76 ust. 1 ustawy pr.a.s.c. W 1³⁷ sprawie, na podstawie zapewnień, wydano pisemne zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, które spełnia wymogi ustawodawcy w art. 81 ustawy pr.a.s.c. Akty małżeństwa sporządzono zgodnie z art. 87 ustawy pr.a.s.c. Opłaty skarbowe pobrano zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.3.ASC/2017 do nr USC.4.ASC/2017.

W 2 sprawach³⁸, dotyczących sporządzenia aktów zgonu w trybie zwykłym, zgony zarejestrował Kierownik USC w Środzie Wielkopolskiej, jako kierownik usc właściwy ze względu na miejsce zgonów, stosownie do zapisu art. 13 ust. 2 ustawy pr.a.s.c. Sporządzono akty zgonu w dniu, w którym dokonano zgłoszeń zgonów, zgodnie z art. 92 ust. 1 ww. ustawy. Protokoły zgłoszenia zgonów spełniają wymogi określone w art. 94 ust. 2 ustawy pr.a.s.c. Wydano po 1 egzemplarzu odpisów skróconych aktów zgonu z urzędu, prawidłowo do treści art. 47 ust. 1 ww. ustawy, które podlegały zwolnieniu z opłaty skarbowej zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.3.ASC/2017 do nr USC.4.ASC/2017.

W 2 sprawach³⁹, dotyczących przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznego odpisu aktu urodzenia oraz zagranicznego odpisu aktu małżeństwa, wnioski o dokonanie transkrypcji zagranicznych dokumentów stanu cywilnego złożono do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej, jako do wybranego kierownika usc, stosownie do art. 104 ust. 4 ustawy pr.a.s.c. Tłumaczeń zagranicznych dokumentów stanu cywilnego, właściwie z zapisem art. 31 ust. 1 ustawy pr.a.s.c., dokonali tłumacze przysięgli. Treść dokumentów wiernie i literalnie przeniesiono językowo i formalnie, zgodnie z art. 104 ust. 2 ww. ustawy. Wnioski o dokonanie transkrypcji, złożyły osoby uprawnione w art. 104 ust. 4 ustawy pr.a.s.c. do złożenia wniosków. Podczas dokonywania transkrypcji nie dostosowano pisowni danych zawartych w zagranicznych dokumentach do reguł pisowni polskiej, ponieważ nie złożono stosownych wniosków wraz z wnioskami o dokonanie transkrypcji właściwie z zapisem art. 104 ust. 7 przedmiotowej ustawy. Przy przenoszeniu treści

33 USC.5351.16.2.2016, USC.5351.116.2.2016;

34 USC.5351.1.15.2016;

35 Dz. U. z 2015 r. poz. 583, 1062, 1087, 1199, 1274;

36 USC.5351.116.2.2016

37 Ibidem;

38 USC.5351.50.3.2016, USC.5351.250.3.2016;

39 USC.5353.117.2016, USC.5353.14.2016;

zagranicznych dokumentów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, w myśl art. 104 ust. 1 ustawy pr.a.s.c., zamieszczono w aktach stanu cywilnego adnotacje o dokonaniu transkrypcji. Wnioskodawcom wydano odpisy zupełne aktów, według wytycznych art. 105 ust. 2 ww. ustawy. Opłaty skarbowe pobrano zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli nr USC.2.ASC/2017, USC.5.ASC/2017, zał. nr 2.

2. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (skróconych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych)

W 2016 r., w jednostce kontrolowanej wydano 5 245 odpisów aktów stanu cywilnego. Podczas kontroli zbadano 11 spraw⁴⁰ (2%), w tym: 4 dotyczyły wydania odpisów skróconych aktów urodzenia⁴¹, 4 wydania odpisów skróconych aktów małżeństwa⁴², 3 wydania odpisów skróconych aktów zgonu⁴³.

W 8 zbadanych sprawach⁴⁴, wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego złożono do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej jako do kierownika usc, w którym sporządzono inne akty stanu cywilnego, dotyczące osób, których wnioskowane akty stanu cywilnego dotyczyły. W 3 sprawach⁴⁵, wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego złożono do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej jako do wybranego kierownika usc, stosownie do art. 44 ust. 5 ustawy pr.a.s.c. Wnioskowane odpisy skróconych aktów stanu cywilnego były sporządzone zgodnie z zaleceniami ustawodawcy określonymi w art. 48 ww. ustawy oraz wydano je uprawnionym osobom fizycznym wskazanym w art. 45 ustawy pr.a.s.c. W 10 zbadanych sprawach⁴⁶, opłaty skarbowe za wydanie wnioskowanych odpisów pobrano prawidłowo, zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej. W 1 sprawie⁴⁷, czynność nie podlegała opłacie skarbowej w myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b. ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.OASC/2017 do nr USC.11.OASC/2017, zał. nr 4.

3. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W roku 2016 z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego przeniesiono 4 189 aktów stanu cywilnego. Kontrola objęła 11 migracji aktów stanu cywilnego⁴⁸ (tj. 0,25%), z których 3 dotyczyły aktów urodzenia⁴⁹, 5 aktów małżeństwa⁵⁰, 3 aktów zgonu⁵¹. W związku

40 USC.5362.416.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016, USC.5362.599.2016, USC.5362.1327.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1459.2016, USC.5362.1463.2016;

41 USC.5362.599.2016, USC.5362.1327.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1459.2016;

42 USC.5362.525.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1463.2016;

43 USC.5362.416.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016,

44 USC.5362.599.2016, USC.5362.1327.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1463.2016, USC.5362.416.2016;

45 USC.5362.1459.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016;

46 USC.5362.416.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016, USC.5362.599.2016, USC.5362.1327.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1463.2016;

47 USC.5362.1459.2016;

48 USC.5362.599.2016, USC.1327.2016, USC.1459.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1463.2016, USC.5362.416.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016;

49 USC.5362.599.2016, USC.1327.2016, USC.1459.2016,

50 USC.5362.525.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016; USC.5362.1463.2016;

51 USC.5362.416.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016;

ze złożonymi przez strony wnioskami⁵² przeniesiono 10 aktów stanu cywilnego, a 1 akt zmigrowano z urzędu⁵³.

W zbadanych przypadkach, przeniesienia aktów stanu cywilnego na wniosek złożono do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej, jako do kierownika usc, który przechowuje księgi stanu cywilnego. Przeniesienia wnioskowanych aktów dokonano w terminie umożliwiającym wydanie odpisów aktów w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosków, zgodnie z art. 125 ust. 2-3 ustawy pr.a.s.c. W 8 sprawach⁵⁴, podczas przenoszenia aktów stanu cywilnego z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego zamieszczono prawidłowo treści aktu stanu cywilnego z chwili ich sporządzenia, wzmianki dodatkowe, przypiski i informacje z rubryki „uwagi”. We wszystkich aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego wpisano wzmianki dodatkowe o przeniesieniu tych aktów do rejestru stanu cywilnego z oznaczeniem aktów i datą przeniesienia. Wzmianki dodatkowe w księgach stanu cywilnego zamieścili Zastępcy Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej, czyli upoważnieni przez kierownika jednostki kontrolowanej pracownicy, wszystkich ww. czynności dokonano zgodnie z art. 124 ust. 1-3 ustawy pr.a.s.c.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.M/2017 do nr USC.11.M/2017.

4. Wydawanie decyzji w sprawie administracyjnej zmiany imion i nazwisk

W roku objętym kontrolą, w Urzędzie Stanu Cywilnego w Środzie Wielkopolskiej, wydano 20 decyzji dotyczących zmian imion i nazwisk. W wyniku doboru przyjętej próby, kontrolą objęto 6 spraw⁵⁵ (tj. 30%).

We wszystkich skontrolowanych przypadkach, w myśl art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, zwanej dalej ustawą o zmianie imienia i nazwiska⁵⁶, zmiany nazwisk dotyczyły obywateli polskich. Wszystkie wnioski, spełniające wymogi określone w art. 11 ww. ustawy, złożono do Kierownika USC w Środzie Wielkopolskiej jako do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego stosownie do zapisów art. 10 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. Terminy wydania decyzji zostały zachowane z powołaniem na tryb natychmiastowego wykonania, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. W 3 zbadanych przypadkach⁵⁷ dotyczących zmiany nazwisk dzieci, dokumentacja spraw zawierała zgody lub postanowienia, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 5 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Wydane decyzje wysłano do kierowników usc, którzy sporządzili inne akty stanu cywilnego dotyczące stron postępowania, zgodnie z art. 13 przedmiotowej ustawy. Opłaty skarbowe pobrano prawidłowo, zgodnie z przepisami ustawy o opłacie skarbowej. Do każdej ze spraw założono metryki, w myśl art. 66a k.p.a.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.ZIN/2017 do nr USC.6.ZIN/2017.

52 USC.5362.599.2016, USC.1327.2016, USC.1459.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1431.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.1463.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016;

53 USC.5362.416.2016;

54 USC.1327.2016, USC.1459.2016, USC.5362.525.2016, USC.5362.1390.2016, USC.5362.1443.2016, USC.5362.416.2016, USC.5362.555.2016, USC.5362.592.2016;

55 USC.5355.2.2016, USC.5355.4.2016, USC.5355.6.2016, USC.5355.8.2016, USC.5355.10.2016, USC.5355.12.2016;

56 Dz. U. z 2016 r. poz. 10;

57 USC.5355.2.2016, USC.5355.8.2016, USC.5355.12.2016;

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego, administracyjnej zmiany imion i nazwisk stwierdzono następujące uchybienia oraz nieprawidłowości:

- w dokumentacji związanej z wydawaniem odpisów aktów stanu cywilnego brak potwierdzania odbioru przez złożenie podpisu ze wskazaniem daty przez osoby, którym wydaje się odpisy aktów stanu cywilnego osobiście, co stanowi naruszenie art. 39 oraz art. 46 §1 k.p.a.

Z wyjaśnień Zastępcy Kierownika USC wynika, że w 2016 r. nie wymagano potwierżeń odbioru odpisów aktów stanu cywilnego, ponieważ czynność wydania odpisu potwierdzona była w systemie Źródło.

Dowód: zał. nr 3.

- w 1 sprawie⁵⁸, podczas dokonywania migracji aktu urodzenia z księgi stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, błędnie wpisano nazwisko rodowe ojca dziecka, co stanowi naruszenie art. 124 ust. 2 pkt 1 ustawy pr.a.s.c. W wyniku błędu, wydano wnioskodawcy odpis aktu urodzenia z nieprawidłowymi danymi w pozycji wskazanej w art. 48 ust. 1 pkt 3 pr.a.s.c.

Z wyjaśnień Zastępcy Kierownika USC wynika, iż błędny wpis jest wynikiem omyłki pisarskiej. Akt stanu cywilnego będzie sprostowany, a strony zawiadomione o zamiarze sprostowania.

Dowód: arkusz kontroli USC.5.OASC/2017, USC.1.M/2017, zał. nr 5.

- w 1 sprawie⁵⁹, podczas dokonywania migracji aktu małżeństwa z księgi stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, błędnie przeniesiono numer aktu urodzenia żony. W księdze stanu cywilnego widnieje Nr 984/1979, w rejestrze stanu cywilnego zapisano Nr 948/1979, co stanowi naruszenie art. 124 ust. 2 pkt 2.

Z wyjaśnień Zastępcy Kierownika USC wynika, iż błędny wpis jest wynikiem omyłki pisarskiej.

Dowód: arkusz kontroli USC.9.OASC/2017, USC.6.M/2017, zał. nr 6.

- 1 sprawie⁶⁰, podczas dokonywania migracji aktu małżeństwa z księgi stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, błędnie przeniesiono przypiski dotyczące numerów aktów urodzenia małżonków, których akt dotyczy, co stanowi naruszenie art. 124 ust. 2 pkt 2. Z wyjaśnień Zastępcy Kierownika USC wynika, iż błędny wpis jest wynikiem omyłki pisarskiej.

Dowód: arkusz kontroli USC.11.OASC/2017, USC.8.M/2017, zał. nr 6.

- w 2 sprawach⁶¹ dotyczących zmiany nazwiska małoletniego w jednej sprawie, oraz zmiany nazwiska wnioskodawcy w drugiej, postępowanie wszczęto z datą wypełnienia przez wnioskodawców podań, a nie ich faktycznego wpływu do USC w Środzie Wielkopolskiej. Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a. datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej.

Z wyjaśnień Zastępców Kierownika USC wynika, iż omyłkowo wszczęto postępowanie administracyjne z dniem wypisania wniosku przez wnioskodawcę, zamiast z datą wpływu do USC.

Dowód: arkusze kontroli USC.5.ZIN/2017, USC.6.ZIN/2017, zał. nr 7, zał. nr 8.

58 USC.5362.599.2016;

59 USC.5362.1431.2016;

60 USC.5362.1463.2016;

61 USC.5355.12.2016, USC.5355.10.2016;

- na wszystkich skontrolowanych decyzjach widnieje pieczęć, stwierdzająca, iż decyzja staje się ostateczna z dniem jej odbioru przez wnioskodawcę. Ta sama data jest również datą sporządzenia decyzji. W decyzji pouczone, iż od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. W art. 16 ustawy k.p.a. ustawodawca wskazuje, iż ostateczne są te decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wydając decyzję o zmianie imienia/nazwiska kierownik urzędu stanu cywilnego poucza, iż stronie przysługuje 14 dni na odwołanie się od niniejszej decyzji. Jednocześnie decyzja posiada rygor natychmiastowej wykonalności, co wynika z art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Nie jest stosownym więc, uznanie decyzji za ostateczną przed upływem 14 dni do wniesienia przez stronę odwołania od wydanej decyzji. Decyzja staje się ostateczna po upływie 14 dni od momentu jej doręczenia stronie. Ostateczność decyzji a jej tryb natychmiastowego wykonania nie oznacza uznania decyzji za ostateczną z datą przed upłynięciem terminu do skorzystania przez stronę z możliwości odwołania się od danej decyzji. Powyższe oznacza, iż wykonanie decyzji polegające na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu (aktów) stanu cywilnego wnioskodawcy (ewentualnie aktów urodzenia jego małoletnich dzieci) i aktualizacja rejestrów państwowych nastąpi po jej doręczeniu niezależnie od tego, iż jest ona nieostateczna. Strona, której dotyczy decyzja w przedmiocie zmiany imienia lub nazwiska może uwzględnić skutki z niej wynikające dopiero z chwilą doręczenia rozstrzygnięcia i dopiero wówczas jest uprawniona, a zarazem zobowiązana posługiwać się nowym imieniem lub nazwiskiem.

Ze złożonych wyjaśnień przez Zastępcę Kierownika USC wynika, iż pieczęćka przystawiana była omyłkowo i nie miało to wpływu na wykonalność decyzji, ponieważ decyzja wykonywana była w trybie natychmiastowym, po potwierdzeniu odbioru tejże decyzji przez stronę.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.ZIN/2017, USC.6.ZIN/2017, zał. nr 9.

5. Ustalenia dotyczące zabezpieczenia dokumentów zawierających dane osobowe i druków ścisłego zachowania

W trakcie kontroli, przeprowadzono oględziny na potrzeby ustalenia sposobu zabezpieczenia dokumentacji zawierającej dane osobowe.

Ustalono, iż sposób zabezpieczenia dokumentacji spraw z zakresu kontrolowanych zagadnień, w tym zabezpieczenie kopert zawierających wnioski o wydanie dowodów osobistych, nieodebranych dowodów osobistych, kart kryptograficznych, druków ścisłego zachowania spełnia wymogi art. 27 ust. 1-2 ustawy pr.a.s.c., art. 36 ust. 1, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁶², art. 62 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: zał. nr 28.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia kontroli wnoszę o:

1. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestrów mieszkańców przez organ gminy.
2. Dokładne przenoszenie aktów stanu cywilnego z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

62 Dz. U z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm. i Dz. U z 2016 r. poz. 195 ze zm.;

3. Przy wydawaniu odpisów aktów stanu cywilnego pobieranie od wnioskodawców potwierdzeń osobistego odbioru odpisu, poprzez złożenie podpisu wraz z datą odbioru.

4. Prawidłowe określanie daty ostateczności decyzji o zmianie imienia i nazwiska, z uwzględnieniem terminu do wniesienia odwołania przez stronę.

5. Wszczywanie postępowań w sprawach zmiany imion i nazwisk z datą wpływu wniosków do organu.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

(-) *Marlena Maląg*

Wicewojewoda Wielkopolski